

Број: 01-1/1373
Датум: 16.04.2024.

Наставно-научно веће Факултета инжењерских наука Универзитета у Крагујевцу, на основу Закона о издавању публикација ("Сл. гласник РС", бр. 37/91, 53/93, 67/93, 48/94, 135/2004 и 101/2005 - др. закон) и чланова 83. став 3. и 173. став 1 тачка 30. Статута Факултета инжењерских наука Универзитета у Крагујевцу (број 01-1/2700 од 17.08.2023. године – пречишћен текст), на предлог Комисије за издавачку делатност, на седници одржаној 18.04.2024. године донео је

ПРАВИЛНИК О ИЗДАВАЧКОЈ ДЕЛАТНОСТИ **Факултета инжењерских наука Универзитета у Крагујевцу**

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Правилником о издавачкој делатности Факултета инжењерских наука Универзитета у Крагујевцу (у даљем тексту: Правилник) утврђују се циљеви, садржај и организација издавачке делатности. Правилником се утврђују надлежности органа којима се поверава издавачка делатност, уређује се поступак публикавања (издавања), дистрибуције и продаје наставне литературе и других публикација, регулишу се права и обавезе аутора, чији је издавач односно суиздавач Факултет инжењерских наука Универзитета у Крагујевцу (у даљем тексту: Факултет), као и друга питања од значаја за издавачку делатност.

Члан 2.

Основни циљеви издавачке делатности на Факултету су:

- обезбеђивање студентима квалитетне наставне литературе која ће унапредити образовни процес на Факултету;
- подизање угледа Факултета презентацијом најновијих резултата научноистраживачке и стручне делатности издавањем научних и стручних часописа, научних монографија и других научних и стручних монографских публикација;
- омогућавање наставним и научним радницима Факултета да издају наставну, научну и стручну литературу;
- подршка маркетиншким активностима на Факултету, усмерених на популаризацију студија и информисања о упису, организацији наставе и научноистраживачкој и стручној делатности на Факултету.

Издавачком делатношћу Факултет се бави у границама регистроване делатности, уз примену свих закона и прописа из ове области.

Члан 3.

Издавачка делатност Факултета обухвата:

- издавање наставне литературе,
- издавање научних и стручних монографских публикација,
- издавање периодике (континуираних извора),
- издавање информативних и других публикација.

Члан 4.

Издавачку делатност Факултета обавља:

- декан са колегијумом,
- комисија за издавачку делатност,
- уредници и уређивачки одбори публикација.

Члан 5.

Факултет може да склопи уговор о суиздаваштву и са другим факултетима, научним организацијама и другим издавачима, по претходно прибављеном мишљењу Комисије за издавачку делатност и на основу одлуке Наставно-научног већа Факултета.

Поступак издавања ових публикација уређује се посебним актима.

КОМИСИЈА ЗА ИЗДАВАЧКУ ДЕЛАТНОСТ

Члан 6.

Комисију за издавачку делатност именује Наставно-научно веће Факултета.

Комисију за издавачку делатност чине: по функцији продекан за научноистраживачки рад, продекан за наставу, библиотекар - шеф службе, уредници часописа које издаје Факултет и по један члан са сваке катедре које Наставно-научно веће бира из својих редова на период од три године.

Члан 7.

Радам Комисије за издавачку делатност руководи председник - продекан за

научноистраживачки рад.

Председник Комисије за издавачку делатност припрема и води њене састанке, стара се о документацији и обављању техничких послова у вези са спровођењем одлука Комисије.

Надлежна служба се стара о благовременом достављању позива за седницу Комисије са предлогом дневног реда и материјалима по тачкама предложеног дневног реда.

Члан 8.

Комисија за издавачку делатност има следеће надлежности:

- да у оквирима наставно-научне делатности и финансијских могућности организује, усмерава и унапређује издавачку делатност Факултета;
- да обезбеди адекватну промоцију издавачке делатности Факултета;
- да разматра поднете предлоге за издавање наставне литературе и других научних и стручних монографских публикација наставника, сарадника и истраживача;
- да разматра поднете предлоге за издавање нове периодике и да се стара о континуитету издавања постојеће периодике – часописа, где Факултет учествује као издавач или суиздавач;
- да се стара о публикацијама које се издају поводом јубилеја Факултета или у другим пригодним приликама у вези са за делатношћу Факултета;
- да благовремено обавештава наставнике, сараднике и истраживаче о времену и условима конкурсања за средства за издавање монографских публикација и континуираних извора;
- да разматра и предлаже унапређење постојећег Правилника о издавачкој делатности;
- да води Правилником предвиђену евиденцију;
- да управља Фондом за издавачку делатност;
- обавља и друге послове из домена издавачке делатности у складу са Правилником о издавачкој делатности и по налогу Наставно-научног Већа и декана Факултета.

ИЗДАВАЊЕ ПУБЛИКАЦИЈА

Члан 9.

У име Факултета као издавача, декан се именује за издавача на унутрашњој страни (импресум) сваке публикације Факултета.

Члан 10.

Свака публикација мора да има уредника. Уредник мора да испуни своје обавезе у складу са законским одредбама.

Члан 11.

Уредник наставне литературе је продекан за наставу, који по функцији проверава усаглашеност садржаја наставне литературе и наставног програма.

Члан 12.

Уредника научних, стручних и информативних публикација именује продекан за научно истраживачки рад на предлог аутора, Већа катедре или управника Научноистраживачког центра (уколико се публикација издаје у оквиру рада центра).

Члан 13.

Уредник периодике је главни и одговорни уредник, кога бира Наставно-научно веће Факултета на предлог Већа надлежне катедре.

Члан 14.

Одлуку о издавању периодике, наставне литературе и научних или стручних публикација доноси Наставно-научно веће Факултета.

Одлуку о издавању информативних публикација које се односе на рад Факултета доноси декан Факултета.

Сви предлози за издавање се достављају Комисији за издавачку делатност која припрема документацију за одлучивање и доставља је, у зависности од врсте публикације, декану или Наставно-научном већу Факултета.

Члан 15.

У складу са Законом о издавању публикација, на свакој публикацији морају се означити:

- име аутора, имена других сарадника,
- наслов публикације, односно наслов на изворном језику и остали подаци о изворнику ако је публикација превод, име преводиоца,
- које је издање по реду,
- име и звање уредника публикације,

- име, звање и афилијацију рецензената публикације (у случају наставне литературе, научних и стручних монографских публикација),,
- назив и седиште издавача (Факултет инжењерских наука Универзитета у Крагујевцу, Сестре Јањић 6, 34000 Крагујевац),
- назив и седиште штампарије, ако је публикација у штампаном облику,
- место и година штампања,
- место и година штампања изворног издања када је реч о новом издању,
- број примерака публикације,
- ISBN број (међународни стандардни број књиге у складу са JUS Z A4 030 1979 и JUS Z A4 040 1981), а на периодичним публикацијама ISSN број (међународни стандардни број за периодичне публикације у складу са JUS Z 031 1979)
- ознака С (copyright) с именом носиоца ауторског права и годином првог објављивања.

На свим издањима Факултета, на предњој корици и на насловној страни књижног блока, обавезно се налази стилизовани важећи знак (амблем) Факултета.

Члан 16.

Сагласно Закону о издавању публикација, свака публикација мора имати запис СР (каталогизацију у публикацији), који израђује Народна библиотека Србије. Каталогски запис, издвојен од осталих података, се у публикацију уноси у неизмењеном облику и мора бити графички уочљив.

НАСТАВНА ЛИТЕРАТУРА

Члан 17.

Наставна литература је основно и обавезно, дидактички обликовано наставно средство, у штампаном или електронском облику, које студенти Факултета користе у савлађивању предмета акредитованог студијског програма, за стицање потребних знања и вештина.

У образовно-стручном, односно образовно-научном раду, на Факултету, користи се наставна литература коју чине уџбеници, помоћна наставна литература, превод иностраног уџбеника и остала литература.

Члан 18.

Предлог за издавање наставне литературе Комисији за издавачку делатност подносе надлежне катедре.

Пре припреме рукописа аутор наставне литературе је дужан да прибави мишљење Комисије за издавачку делатност и одобрење Наставно-научног већа Факултета за

писање наставне литературе. У захтеву Комисији за издавачку делатност и Наставно-научном већу Факултета аутор је дужан да наведе:

1. име, презиме и звање аутора и коаутора,
2. врсту наставне литературе,
3. предмет за који се пише наставна литература,
4. ужу или уже научне односно стручне области којој припада наставна литература
5. језик и писмо на коме планира да пише наставну литературу (српски језик – ћирилица или латиница, или страни језик акредитованог студијског програма),
6. информације о форми издања (штампана или електронска) и тиражу.

Када аутор наставне литературе припреми рукопис уџбеника или помоћне наставне литературе, исти доставља Комисији за издавачку делатност на мишљење и Наставно-научном већу ради именовања рецензента рукописа.

Наставно-научно веће Факултета, именује најмање два рецензента рукописа, на предлог Већа катедри-предлагача, који морају да буду у звању наставника универзитета и из уже научне области, односно наставници за које Наставно-научно веће Факултета оцени да су компетентни за ужу научну област из које се издаје наставна литература. Компетентност се доказује списком од најмање 5 референци.

Рецензенти достављају појединачне извештаје Наставно-научном већу Факултета у року од 60 дана од дана пријема рукописа на рецензију.

Извештај рецензента садржи:

1. име и звање аутора, наслов рукописа, назив предмета коме је намењен, семестар студија коме је намењен, оцену да ли је предложени рукопис у складу са наставним програмом, краћи опис садржине;
2. основне податке о техничким особинама рукописа (број страна, текстовних знакова, цртежа, фотографија, табела, посебних прилога, навода литературе);
3. податке о научно-стручним квалитетима рукописа (да ли је рукопис заснован на савременим научним и стручним достигнућима из области којој припада);
4. податке да ли рукопис испуњава све стандарде квалитета у погледу језика и садржаја, обима и структуре предмета за који је намењен;
5. предлог категоризације рукописа (уџбеник, збирка задатака, приручник, практикум, речник, превод иностраног уџбеника и остала литература);
6. коначну оцену рукописа (предлог да се рукопис одобри за публикавање, да се одбије или да аутор изврши измене и/или допуне рукописа).

Саставни део овог Правилника је образац рецензентског листа за наставну литературу.

Члан 19.

Факултет је у обавези да прибави међународни књижни број – ISBN (International Standard Book Number) и да га достави аутору, по доношењу Одлуке Наставно-научног већа о усвајању позитивних рецензија рукописа и давању сагласности на објављивање и штампање рукописа.

Кореспонденција са Народном библиотеком Србије у вези са прибављањем СІР записа је обавеза аутора.

Члан 20.

У свему осталом, поступак издавања наставне литературе уређен је Правилником о наставној литератури на Универзитету у Крагујевцу.

НАУЧНЕ И СТРУЧНЕ МОНОГРАФСКЕ ПУБЛИКАЦИЈЕ

Члан 21.

Научне и стручне публикације чине:

- научне монографије,
- стручне књиге,
- референсне публикације,
- зборници радова.

Научна монографија је публикација у којој се на оригиналан и свеобухватан начин обрађује тема од значаја за одређену научну област, методолошким поступком који је примерен датој теми и прихваћен у научној области којој та тема припада.

Стручна књига се пише за потребе индустрије или у комерцијалне сврхе, често у форми приручника, водича, компендијума података и намењена је стручњацима са академским образовањем.

Референсна публикација је једнотомно или вишетомно референсно дело, које пружа општу слику о широком опсегу тема или некој специјализованој дисциплини, нпр. енциклопедија.

Зборник радова је зборник научних радова са научне конференције, конгреса, симпозијума, летње школе, радионице, итд.

Члан 22.

Предлог за издавање научне монографије, стручне књиге, референсне публикације Комисији за издавачку делатност подносе Већа катедри.

Предлог за издавање зборника радова Наставно-научном већу Факултета подносе Већа катедри.

Члан 23.

Предлог за издавање научних монографија, стручних књига и референских публикација, мора да садржи:

- име, презиме и звање уредника, аутора и коаутора;
- наслов публикације;
- предлог рецензента;
- информације о финансирању публикације;
- примерак рукописа припремљеног за издавање;
- форму издања (штампана или електронска).

За научне монографије и референсне публикације предлажу се најмање три рецензента у наставном или научном звању из тематске области монографије, од којих је двоје из друге научноистраживачке установе.

За стручне књиге предлажу се најмање два рецензента у наставном или научном звању из тематске области монографије, од којих је један из друге научноистраживачке установе

Предложене рецензенте именује Наставно-научно веће Факултета.

Рецензија треба да садржи:

- основне податке о делу (име, презиме и звање уредника, аутора и коаутора, звање аутора и коаутора, наслов публикације);
- оцену да ли постоји слична публикација (која је, када је и где објављена);
- опште податке о публикацији (број страна, илустрација, референци итд.);
- краћи опис садржине;
- општу оцену квалитета;
- категорију дела сагласно члану 21. овог Правилника.

Саставни део овог Правилника је образац рецензентског листа за научну и стручну монографску публикацију.

Члан 24.

Тираж научне или стручне публикације одређује предлагач имајући у виду потенцијалне кориснике и динамику промене садржаја публикације.

Члан 25.

Радови презентовани на скуповима се објављују као посебне публикације.

У случају када се радови презентовани на скупу националног карактера објављују у целини, наслов публикације започиње са „Зборник радова“. Када се радови објављују у изводу, назив публикације започиње са „Зборник апстраката“.

Када је скуп међународног карактера, радови се објављују на службеном језику скупа, а наслов публикације започиње са „Proceedings“ или „Book of abstracts“, у зависности од тога да ли се радови објављују у целини или у изводу.

Радови достављени за скупове и објављивање у зборнику радова подлежу обавезној рецензији.

За поступак рецензирања, изглед рецензентских листова и квалитет рецензије одговара научни одбор скупа кога формира Наставно-научно веће Факултета.

Члан 26.

Факултет је у обавези да прибави међународни књижни број ISBN (International Standard Book Number) и да га достави организационом одбору скупа, по доношењу Одлуке Наставно-научног већа о давању сагласности за организовање скупа.

Прибављање записа СІР је обавеза организационог одбора скупа.

ПЕРИОДИКА

Члан 27.

Периодику чине:

- часописи и
- остале серијске публикације.

Факултет традиционално издаје три часописа међународног карактера:

1. Mobility & Vehicle Mechanics - MVM - ISSN 0350-1027 (e-ISSN: 2334-9891),
2. Tribology in Industry - ISSN 0354-8996 (e-ISSN: 2217-7965) и
3. Proceedings on Engineering Sciences - PES - ISSN 2620-2832 (e-ISSN: 2683-4111),

који доприносе ширењу научне мисли у земљи и иностранству.

Факултет је и суиздавач три научна часописа:

1. Journal of the Serbian Society for Computational Mechanics, ISSN: 1820-6530 (e-ISSN: 2629-1941), (заједничко издање са Српским друштвом за рачунску механику),
2. International Journal for Quality Research, ISSN: 1800-6450 (e-ISSN: 1800-7473)

(заједничко издање са Машинским факултетом у Подгорици);

3. Енергија, економија и екологија, (ISSN 0354-8681, eISSN 2812-7528) (заједничко издање са оснивачем Савезом енергетичара и суиздавачима Електротехничким факултетом у Београду и Машинским факултетом у Београду).

Остале серијске публикације су билтени, годишњаци, зборници радова и сличне публикације, које се објављују сукцесивно, у одређеним временским интервалима, у штампаном или електронском облику, са нумеричким и хронолошким ознакама чије издавање може да траје неограничено, а које имају CIP запис укључујући ISSN/eISSN као његов саставни део и који је објављен у сваком броју публикације.

Члан 28.

Периодика се издаје на српском или енглеском језику или двојезично.

Периодика може да садржи и радове штампане на неком од других светских језика (изузев енглеског), уколико редакција процени да то одговара репутацији и пласману часописа.

Члан 29.

Пре објављивања, радови морају да буду рецензирани.

Члан 30.

Одлуку о тиражу периодике, периодичности појављивања, обиму и слично, доноси главни и одговорни уредник, сагледавајући финансирање и потенцијалне кориснике.

О свакој промени у овој области главни и одговорни уредник обавештава Комисију за издавачку делатност.

Члан 31.

Одговорни за издавање периодике су: главни и одговорни уредник, уређивачки одбор и редакција.

Члан 32.

Главног и одговорног уредника часописа који издаје Факултет бира Наставно-научно веће Факултета на предлог Већа надлежне катедре.

Члан 33.

Чланови уређивачког одбора се именују из реда истакнутих универзитетских професора и научних радника у одговарајућој научној области, из земље и иностранства.

Предлог са образложењима за именовање чланова уређивачког одбора и евентуалним изменама, даје главни и одговорни уредник часописа, а верификује декан Факултета.

Члан 34.

Мандат главног и одговорног уредника и уређивачког одбора траје три године са могућношћу реизбора.

Члан 35.

Главни и одговорни уредник на крају године подноси Декану и Наставно-научном већу Факултета извештај о издавању и финансијском пословању.

Члан 36.

Часопис има редакцију коју поред главног и одговорног уредника чине технички уредник, секретар редакције, лектор и др.

Чланове редакције именује главни и одговорни уредник.

Редакција је одговорна за реализацију послова издавања часописа, у оквирима програма рада и издавачког плана.

Редакција је у целини одговорна за квалитет, ликовно уређење и промоцију часописа.

Редакција бира рецензенте из реда стручњака одговарајуће научне области.

Члан 37.

У циљу афирмисања научног рада на Факултету, морају се створити услови да се обезбеди континуитет изласка часописа. У случају да се континуитет издавања часописа угрози, декан сазива састанак на коме поред чланова Комисије за издавачку делатност, присуствују главни и одговорни уредник часописа и остали чланови редакције са циљем превазилажења настале ситуације.

Члан 38.

Предлог за издавање нове серијске публикације (часописа и др.) Комисији за издавачку делатност подносе Већа катедри.

Потребни услови за подношење предлога су:

1. да Факултет већ не издаје часопис са истом тематиком и
2. да предлагач може да обезбеди организациону и материјалну подршку издавању нове публикације дугорочно (бар две наредне године).

Члан 39.

Предлог о саставу уређивачког одбора Комисији за издавачку делатност подноси Веће катедре уколико су испуњени потребни услови за издавање нове периодике, у складу са чланом 38. овог Правилника.

ИНФОРМАТИВНЕ ПУБЛИКАЦИЈЕ

Члан 40.

Информативне публикације Факултета се штампају поводом јубилеја или у другим пригодним приликама.

Предлог за штампање таквих информативних публикација подноси декански колегијум.

Информативне публикације могу да се штампају и из потребе да се саопште одређени резултати научних достигнућа или комерцијалних и стручних послова Факултета.

Члан 41.

Предлог треба да садржи:

- образложење за издавање информативне публикације;
- основне податке о ауторима и уредницима (име и звање);
- наслов публикације;
- кратак садржај;
- тираж;
- пратеће трошкове и извор финансирања.

ФИНАНСИРАЊЕ, ПРОДАЈА И ДИСТРИБУЦИЈА

Члан 42.

Факултет може да финансира или суфинансира издавање било које публикације уколико за то постоје материјални услови и интерес Факултета.

Приоритет издавања у случају финансирања или суфинансирања публикације од стране Факултета одређује Наставно-научно веће Факултета на предлог Комисије за издавачку делатност.

Финансирање или суфинансирање издавања наставне литературе, научних и стручних монографија и периодике које издаје и суиздаје Факултет, регулише се посебном одлуком Наставно-научног већа Факултета.

Одлуку о финансирању или суфинансирању издавања информативних и других публикација доноси декан Факултета.

Члан 43.

По добијању одговарајуће одлуке Наставно-научног већа Факултета из члана 42. овог Правилника, аутор(и) и Факултет склапају уговор којим се дефинишу права и обавезе уговорних страна, дефинише се продајна цена публикације, прецизира се број бесплатних (ауторских) примерака и број примерака публикације која се ставља у продају, као и расподела прихода од продаје публикација и динамика исплате директних трошкова издавачке делатности - ауторских хонорара.

За издавача, уговор потписује декан Факултета.

Члан 44.

У импресуму наставне литературе и научних и стручних монографија финансираних или суфинансираних од стране Факултета, мора да стоји лого факултета уз текст "финансирано или суфинансирано од стране Факултета инжењерских наука Универзитета у Крагујевцу".

Члан 45.

Факултет је у обавези да одговарајући број обавезних примерака наставне литературе и научних и стручних монографија достави надлежним библиотекама у складу са Законом о обавезном примерку публикације.

Одговоран за достављање обавезних примерака серијских публикација је главни и одговорни уредник часописа.

Обавезни примерак се доставља најкасније седам дана по завршеном штампању, односно изради или увозу, а пре стављања публикације у промет.

Обавезни примерак електронске публикације се доставља у формату који одговара међународним стандардима универзалне доступности информација.

По пријему наставне литературе или научних и стручних монографија, обавезно се издваја укупно 20 примерака и то: 10 (десет) примерака за Библиотеку Факултета, 6 (шест) обавезних примерака за Народну библиотеку Србије, 1 (један) примерак за Универзитетску библиотеку у Крагујевцу, 1 (један) академски примерак за матичну Универзитетску библиотеку „Светозар Марковић“ у Београду, 1 (један) локални обавезни примерак за Народну библиотеку „Вук Караџић“ у Крагујевцу, 1 (један) примерак за Сајам књига у Београду. Сви примерци се предају библиотекару – шефу службе у року од 8 (осам) дана од дана изласка публикације из штампе.

Преостали део тиража се дели између Факултета и аутора у складу са уговором из члана 43, став 1. овог Правилника.

Декан Факултета може да одлучи да се, од дела тиража који припада Факултету, одређен број примерака публикације поклони.

Члан 46.

У случају да Факултет није издавач публикације, а Веће Факултета је донело одговарајућу одлуку о прихватању категорије дела, аутор је дужан да обезбеди 5 (пет) примерака за Библиотеку Факултета и 1 (један) за Универзитетску библиотеку у Крагујевцу.

Члан 47.

Фотокопирање или умножавање издања Факултета која нису издата у отвореном приступу није дозвољено и представља кршење Закона о заштити ауторских права (copyright) и подлеже законској одговорности.

Члан 48.

У циљу афирмације издавачке делатности, издавања наставних и научних публикација и часописа Факултет може основати Фонд за издавачку делатност.

Начин рада овог Фонда, обезбеђење наменских средства од донатора, прикупљање и расподела средстава, продаја и дистрибуција публикација, управљање Фондом и остали послови би били регулисани посебним актом Факултета.

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 49.

Ступањем на снагу овог Правилника престају да важе:

1. Правилник о издавачкој делатности Факултета инжењерских наука Универзитета у Крагујевцу, број 01-1/528-33 од 20.02.2014. године;
2. Одлука о изменама и допунама Правилника о издавачкој делатности Факултета инжењерских наука Универзитета у Крагујевцу, број 01-1/1697-38 од 18.06.2020. године.

Члан 50.

Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на званичној интернет адреси Факултета.

**ДЕКАН ФАКУЛТЕТА
ИНЖЕЊЕРСКИХ НАУКА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ**

Проф. др Слободан Савић